

РЕШЕНИЕ

№ 269

гр. Благоевград, 12.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на десети април през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Атанас И.

при участието на секретаря Лилия Мл. Дренкарска
като разгледа докладваното от Атанас И. Гражданско дело № 20231210102804 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по подадена искова молба от Н. И. Б., ЕГН *****, **против** „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406.

Навежда се в молбата, че на 20.12.2019 г. между ищеца и ответника е сключен договор за предоставяне на потребителски кредит № 833433, съгласно който договор е приложим ЗПФУР. Страните са се договорили отпуснатият заем да бъде в размер на 2500 лева. Съгласно договора, ищеца е следвало да погаси заема в срок от 12 месеца, като е следвало да върне сумата с лихва 23,00% или 575,00 лв. /или общо 3075,00 лв./. Навежда се, че посоченият годишен процент на разходите е в размер на 49,11%.

Навежда се, че в чл. 5 от Договора е уговорено, че кредитът се обезпечава с Поръчителство, предоставено от „Еerratum Bank" в полза на Дружеството ответник.

Твърди се, че при сключването на договора за потребителски кредит никъде не е посочено в съдържанието на договора какъв е размерът на възнаграждението за предоставяне на гаранция от свързано на кредитора дружество. След като усвоил сумата от 2500 лв., Н. Б. установил, че освен заемната сума от 2500 лв., са му начислили такса за обезпечение с поръчителство - услуга предоставяна от партньор на „Фератум България" ЕООД, в размер на **1925,00 лв.**

Твърди се, че към датата на подаване на иска Н. Б. е погасил задълженията си по договора за потребителски кредит.

Поддържа се, че процесния договор е недействителен поради следните причини: дължимите вноски по договора за поръчителство не са посочени в договора за кредит, нито пък е посочено в ОУ, че сключването на договор за гаранция е задължително условие за предоставяне на кредит - в чл. 5.3 от ОУ е посочено като възможност за повишаване

кредитоспособността и вероятността да бъде одобрен за кредит, а не като задължително условие за кандидатстването, каквото се явява всъщност. Твърди се, че договорът не е подписан нито с квалифициран, нито с обикновен електронен подпис, поради което липсва съгласие. Твърди се, че ищецът не е подписвал договор за поръчителство, както и че такъв не му е бил представян.

Прави се довод, че процесният договор е нищожен на основание чл. 10, ал. 1 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не е спазена предвидената от закона форма. Както и на евентуалния договор за допълнителна услуга.

Твърди се, че договорът е недействителен по смисъла на чл. 22 ЗПК, тъй като противоречи на чл. 11 ал.1 т. 10 ЗПК, тъй като не съдържа начина на изчисляване на ГПР и липсва яснота как е формиран същия, респ. общо дължимата сума по него. Посочено е само ГПР в %, но не е посочен начина на изчисляването му. Ето защо договорът е недействителен по смисъла на чл. 22 ЗПК.

Навежда се, че е посочен грешен ГПР, като сумата по предоставяне на поръчител не е включена като разход по договора, а това е следва да бъде направено, поради следните причини. Ответникът не предоставя възможност за сключване на договора за кредит без да му бъде предоставен поръчител, за което събира допълнително възнаграждение. С това допълнително плащане се покриват разходи във връзка със задължението за предоставяне на сумата и следва да бъдат включени в ГПР, съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК, при което същият би надхвърлил законовото ограничение, вземайки предвид сегашния му размер и съотношението между главницата и възнаграждението за гаранцията. Твърди се, че посочения в договора годишен процент на разходите и обща дължима сума не отговарят на действителните такива. Посочените в договора за заем по-ниски стойности, представляват невярна информация и следва да се окачестви като нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика, съгласно чл. 68г, ал. 4 ЗЗП, във вр. с чл. 68д, ал. 1 ЗЗП. Навежда се, че тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл. 19, ал. 4 ЗПК и изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК и не му позволява да прецени реалните икономически последици от сключването на договора.

Навежда се, че сумата, претендирана от ответното дружество по договор за поръчителство, несъмнено следва да бъде включена в ГПР, тъй като е разход във връзка с предоставяне на кредита по см. на чл. 19, ал. 1 ЗПК. Прави се довод, че при сключването на процесния договор за потребителски кредит и чрез предвиждане на вноски за гаранция по договор за поръчителство, което е свързано с допълнителни разходи за потребителя за заплащането ѝ, е заобиколена императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, ограничаваща максималния размер на годишния процент на разходите по кредита. Действителният размер на ГПР по процесния договор, с включени и разходите за предоставяне на гаранция по договора за поръчителство, е в размер над 70%. Предвид горното, посочените в договора размери на годишния процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя, не съответстват на действително уговорените такива, налице е неяснота при определяне на ГПР, което води до недействителност на договора /чл. 22 ЗПК/.

В глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на кредитора преди сключване на договор за кредит да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В съображение 26 от преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити изрично се сочи: „В условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите - членки следва да упражняват необходимия надзор с цел избягване на такова поведение и следва да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те процедират по този начин” .

Прави се довод, че клаузата на чл. 5 от договор за предоставяне на потребителски кредит № 833433 за нищожна, като неравноправна по смисъла на чл.143, т.9 ЗЗП и като нарушаваща разпоредбите на чл.10, ал.2, чл. 10а, ал. 4, чл.19, ал. 1 и ал. 4 ЗПК.

Прави искане пред съда, да се признае, че клаузата на чл. 5 в Договор за предоставяне на потребителски кредит № 833433, сключен между Н. И. Б. с ЕГН: ***** и „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, с ЕИК: 200599406, предвиждаща заплащане на възнаграждение за предоставяне на обезпечение - поръчителство от "Ferratum Bank" в полза на ответника, е нищожна.

Прави искане пред съда да бъде осъден ответника „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406, да заплати на ищеца сумата в размер на 5 лв., представляваща частичен иск от 1925.00 лв., представляваща недължимо платена – липса на основание, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба – 15.12.2023 г. до окончателното ѝ изплащане, както и претендира заплащане на сторените по делото разноси.

С протоколно определение от съдебно заседание, проведено на 10.04.2024 г., съдът е допуснал изменение на иска, досежно размера, като е увеличил същия на 67.35 лева.

Ответникът, в срока за подаване на отговор на исковата молба, е подал такъв, в който оспорва иска.

Навежда се, че на 20.12.2019 г. между ищеца и ответника „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 200599406, е сключен Договор за потребителски кредит № 833433. По силата на договора, ответникът е отпуснал кредит на ищеца за сума в размер на 2500,00 лв. Уговорено е, че кредитополучателят е длъжен да върне главницата и да заплати лихвите по кредита на 12 вноски. Навежда се, че ищецът е поел задължение (чл. 3 от договора) да заплати на ответника възнаградителна лихва за ползвания кредит в размер на 23 % на годишна база, при ГПР в размер на 49.11%. Общата сума, която ищецът е трябвало да заплати на ответника е в размер на 3075 лв. По силата на чл. 5 от договора ищецът е бил длъжен също да даде подходящо обезпечение на своето задължение, чрез поръчителство от Фератум Банк (Малта).

Оспорва се като неоснователно твърдението на ищеца, че предоставяне на поръчителство от Фератум Банк (Малта) е условие за сключване на договор за кредит. Сочи се, че при кандидатстване всеки кредитополучател, включително ищецът в настоящото производство, може да избере да сключи договор за гаранция с гарант (поръчител), предложен от кредитора, за да обезпечи задълженията си по кредита, или да посочи поръчител, избран от него. Видно от визуализираното извлечение от интернет страницата на „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД - потребителят може да избере какво обезпечение да предостави - поръчител, който сам той е избрал или Фератум Банк (Малта) - дружество партньор на „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД. Следвайки тази логическа линия, неоснователно е становището на ищеца, че сключването на договор за кредит е обусловено от сключване на договор за гаранция и същото е вменено като задължение на потребителя.

Навежда се, че сключването на договор за гаранция от Кредитополучателя не е задължително условие за сключването на договор за кредит и не увеличава възможностите на Кредитополучателя за отпускане на кредит в желания от него размер и при предлаганите от Кредитора условия. Избраната възможност заляга в процесния чл. 5 на Договора за кредит, който се генерира автоматично въз основа на избора, който потребителя е направил при подаването на заявка за кредит, като се прави довод, същата уговорка се явява индивидуално договорена по избор на потребителя. Ако Ищецът е избрал личен гарант, то клаузата на договора щяла да гласи: „Кредитът се обезпечава с Поръчителство предоставено от три имена в полза на Дружеството...“.

Навежда се от ответника, че предявените искове за прогласяването на нищожността, съответно унищожаването на Договора за гаранция, са недопустими поради непредявяването им срещу надлежната за този спор страна - Фератум Банк. Договорът за гаранция е сключен между Ищеца и Фератум Банк (както сам ищецът посочва), докато исковете са предявени срещу Фератум България. Сочи се, че Фератум Банк е самостоятелно юридическо лице, кредитна институция, лицензирана в Малта, която предоставя услуги на територията на Република България по силата на свободата на предоставяне на услуги, съгласно взаимното признаване на единния европейски паспорт, и е вписана под № 178 в нарочния регистър на БНБ.

Поддържа се, че договорът за гаранция е отделно облигационно правоотношение, по което Фератум България не е страна. Прогласяването на Договора за гаранция за нищожен, съответно унищожаването му в рамките на настоящото съдебно производство няма да произведе сила на пресъдено нещо по отношение на Фератум Банк и така няма да настъпи промяна в патримониума на Ищеца.

Сочи се, че видно от изображението - извлечение от интернет страницата на „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД с илюстративна цел, в случай, че потребителят избере Фератум Банк (Малта) като поръчител, системата автоматично показва и таксите, които потребителят ще трябва да заплати на Фератум Банк (Малта) за избраната услуга, преди да бъде сключен Договорът за кредит. Калкулаторът (посочената визуализация в предходното изречение) на дружеството-гарант е въведен именно с цел яснота и постигане на

информираност при взимане на решение от потребителя. Прави се довод, че следователно ищецът сам е избрал в електронния формуляр като обезпечение поръчителство от Фератум Банк (Малта) и след като се е запознал с дължимите от него такси по Договора за гаранция, е подал заявлението за сключване на договор за потребителски кредит. След това, ищецът е получил по e-mail преддоговорна информация, в която е посочено изрично, че за сключването на Договора за кредит „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД изисква от ищеца да обезпечи задълженията си чрез поръчителство, заедно с проекти на Договора за кредит. Отделно потребителят получава по електронна поща и цялата документация от Фератум Банк (Малта), а именно Договора за гаранция и прилежащите му документи. Ищецът, след като първо сам е посочил Фератум Банк (Малта) като поръчител и е получил информацията, съответно проектите на договорите, е потвърдил изрично чрез СМС, че желае да сключи договора за потребителски кредит при посочените условия. С оглед изложеното, не е налице твърдяната от ищеца заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68е от ЗЗП. По никакъв начин и с нито едно от действията си, ответникът не е въвел в заблуждаване ищеца относно условията по сключване на договора за кредит, възможността за избор на гарант (лично избран от ищеца) или дължимите от ищеца суми при всяка една от опциите. При всяка една от стъпките за сключване на договора за кредит, ищецът е бил информиран изцяло относно последиците от неговия избор, като дори са посочени сумите, които той би дължал спрямо Фератум Банк (Малта), ако избере дружеството за поръчител и сключи Договор за гаранция с него. Поддържа ответника, че претенциите на Ищеца не са подкрепени от убедителни писмени доказателства, а представените такива не са годни да породят релевираните и желани от Ищеца правни последици. Исковата молба съдържа бланкетни и голословни твърдения, неподкрепени с конкретни факти и документи, като същата е лишена и от конкретика по отношение на извършени плащания, възникнали облигационни правоотношения, суми и проценти.

Оспорва ответника като неоснователни и твърденията, че е налице нарушение на чл. 143 от ЗЗП. Клаузата на чл. 5 от процесния договор за кредит ясно посочва избраната от самия ищец опция за поръчител, като дори на този етап същият не е задължен да сключи договора. Видно от представения с настоящия отговор Стандартен европейски формат на преддоговорна информация (СЕФ), в него отново ясно и недвусмислено са посочени възможностите за обезпечаване на кредита, съответно икономическите последици за ищеца, ако избере поръчителство чрез сключване на договор за гаранция с Фератум Банк (Малта). Дължимите към Фератум Банк (Малта) суми са описани подробно и в договора за гаранция, който ищецът доброволно е сключил.

Поддържа се, че договорът за гаранция е възмездна услуга, предоставяна от лице, различно от кредитодателя. Ако кредитополучателят избере да сключи договор за гаранция с гарант, предложен от кредитодателя, кредитополучателят получава незабавна информация за размера на разхода. Този разход не се включва в ГПР по кредита, тъй като не влиза в общия разход по кредита съгласно § 1.1. от Закона за потребителския кредит, доколкото касае услуга, предоставяна от трето лице Фератум Банк (Малта), която е с незадължителен

характер по смисъла на закона.

Твърдението на ищеца, че сключването на Договор за гаранция с Фератум Банк (Малта) има за цел единствено начисляване на допълнителни разходи по кредита е напълно неоснователно. Необходимостта от обезпечение за кредитора се явява следствие на извършваната от него оценка на кредитоспособността на потребителя (съгласно чл. 16 от ЗПК, кредиторите са длъжни да извършат такава оценка във всеки отделен случай) и има за цел да гарантира финансовия риск, който „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД носи от възможността да има неизпълнение от страна на ищеца. „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД има интерес от получаването на обезпечение именно за да си гарантира, че няма да търпи вреди от неплатежоспособността на длъжника. По тази причина считаме за неоснователни твърденията на ищеца, че договарянето на обезпечение е незаконосъобразно.

Поддържа се, че дружеството е предоставило цялата законово необходима информация във връзка с размера на ГПР, както и начина на неговото формиране. Съгласно чл. 5. от ЗПК, преди потребителят да е обвързан от предложение или от договор за предоставяне на потребителски кредит, кредиторът предоставя своевременно на потребителя необходимата информация за вземане на информирано решение за сключване на договор за потребителски кредит. Тази информация се предоставя във формата на СЕФ за предоставяне на информация за потребителските кредити съгласно Приложение № 2 от ЗПК. Такъв СЕФ е бил предоставен на електронната поща на Ищеца при кандидатстването за кредита, с който се е запознал (Приложение № 6).

Кредитополучателят е уведомен за това свое задължение преди да е взел решение за сключването на договора и може да направи свободна и самостоятелна преценка дали е в състояние да изпълни това изискване на кредитополучателя или не. След като кредитополучателят е уведомен предварително за това изискване на кредитора, той разполага с достатъчно време да прецени, кое от обезпеченията може да предостави и с оглед на предоставената му информация за дължимите суми, да сключи договора за кредит **съгласно своя избор.**

Навежда се, че посоченият ГПР от 49.11 % в Договора за кредит е в съответствие с чл. 19, ал. 4 ЗПК, тъй като не е по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута. Възнаграждението за предоставената от Фератум Банк (Малта) услуга за гаранция, от своя страна, не се включва в размера на ГПР, тъй като не е задължителна за сключването на Договора за кредит. Твърденията на ищеца, че е бил принуден да сключи Договор за гаранция с Фератум Банк не отговаря на обективната действителност. Сочи се, че във всеки етап от процеса потребителят разполага с необходимата информация и време, за да прецени дали посоченият договор е подходящ за него или не. Приемането на условията се осъществява по два начина - чрез СМС на 1917 с текст FER PRIEMAM или чрез WEB код на онлайн страницата ни. Срокът за въвеждането на този код е 48 часа - два дни (чл. 6.4. от Общите условия). Потребителят има повече от достатъчно време да се запознае с условията на договора, в това число да ангажира консултант за преглед. Нещо повече, в конкретния случай посоченият кредит дори не е

първи за ищеца. Сочи се, че ищецът е разполагал и с правото по чл. 29 ЗПК, съгласно което той има субективно, потестативното право да се откаже от сключения договор за потребителски кредит в срок от 14 дни от сключването му без да дава обяснения за това и без да дължи обезщетение и неустойки. Това негово право е предвидено и в чл. 9 от Договора. Дори да се приеме, че ищецът е узнал едва след сключването на договора за кредит (въпреки неколkokратно предоставяната информация), че трябва да обезпечи кредита, използвайки допълнителна и незадължителна възмездна услуга, той е имал на разположение 14 дни, в които да вземе решение за отказване от договора без да дължи обезщетения или неустойки. Той не е упражнил това свое право. След като не е упражнил правото си да се откаже от договора в предвидения в закона срок може да се направи обоснованото предположение, че той е разбрал и приел самата клауза на чл. 5 от Договора за кредит. Прави се довод, че в случая е налице опит на ищеца да заобиколи закона и да избегне изпълнението на задълженията си по процесния договор за кредит.

Претендира сторените по делото разноски.

В съдебно заседание страните не се явяват и не представляват.

От процесуалните представители на същите са депозирани писмени становища, в които се правят искане за уважаване, съответно отхвърляне на предявените претенции.

Съдът, като съобрази събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Страните не спорят, че на 20.12.2019 г. между ищеца и ответника е сключен договор за предоставяне на потребителски кредит № 833433, съгласно който договор е приложим ЗПФУР, като размера е 2500 лева. Съгласно договора, ищеца е следвало да погаси заема в срок от 12 месеца, заедно с лихва 23,00% или 575,00 лв. /или общо 3075,00 лв./, като посоченият годишен процент на разходите е в размер на 49,11%.

Съгласно чл. 2 от договора, плащанията по договора трябва да бъдат извършвани на 12 вноски съгласно Погасителния план, неразделна част от договора с първа падежна дата 19.01.2020 г..

Съгласно чл. 3 от договора, ищеца е трябвало да върне общо сумата от 3075 лв., която представлява сбор от: 1. главница в размер на 2500 лв.; 2. лихва в размер на 575 лв., при лихвен процент 23%.

Според погасителния план и според договора първото плащане е трябвало да бъде извършено на 19.01.2020 г. (първа падежна дата на вноската), а последното на 14.12.2022 г. (крайна падежна дата на вноската). Съгласно чл. 4 от Договора годишният процент на разходите по кредитите е в размер на 49,11 %, изчислен по реда на чл. 8.4 от Общите условия на ответното дружество и включва разходите, включени в общия разход по кредита, изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Установява се от чл. 5 от Договора, че кредитът се обезпечаваше с Поръчителство, предоставено от Ferratum Bank в полза на Дружеството, с одобряването от Дружеството на предоставеното в негова

полза обезпечение, уговорката свързана с обезпечението не може да се отмени нито от Кредитополучателя, нито от лицето, предоставило обезпечението. Със сключването на договор за кредит, кредитополучателят потвърждава, че при кандидатстването за кредит сам и недвусмислено е посочил избрания поръчител и е запознат с правото си да посочи както физическо лице, така и предложеното юридическо лице за поръчител, който да бъде одобрен от Кредитора в процедурата по кандидатстване за Кредит. Кредитополучателят декларира, че е запознат, че всеки одобрен от Кредитора поръчител дава еднаква възможност на Кредитополучателя да получи кредит при едни и същи търговски условия. Към датата на сключването на договора, задължението на ищеца е било в общ размер на 5000 лева (главница+ лихва+ такса гарант).

По делото не се спори, че ищеца е погасил предсрочно задълженията си по процесният договор за кредит, като е заплатил сума в общ размер на 2602,10 лева на ответното дружество.

В Общите условия на „Фератум България“ ЕООД към Договор за потребителски кредит, представляващи неразделна част и приложими по отношение на всички договори за потребителски кредити, следователно относими и към настоящия казус, се посочват какъв е начина за сключване и отпускане на кредит по ДПК, какво е договорното възнаграждение /годишен лихвен процент/, правата и задълженията на всяка една от страните по договора за кредит, санкциите и кога настъпва предсрочната изискуемост, по какъв начин се връчва известието до кредитополучателя и реда и начина за изменение на Общите условия. Договорено е между страните, че за ползвания кредит кредитополучател дължи на кредитора годишна лихва, чийто процент е определен в индивидуалния договор.

Видно е от общите условия че кредитополучателят се задължава да върне на кредитора така предоставените парични средства, заедно с ДВЗ и дължимото възнаграждение при закупена допълнителна услуга, в размер и срок съгласно посоченото в договора и според погасителен план, неразделна част от ДПК. Всяка една от страниците на Общите условия е подписана от страните - кредитор и кредитополучател.

От приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза се установява, че заплатена сума от ищеца по процесния договор е в размер на 2 602,10 лв. на дата 27.12.2019 г., като получените суми са разпределени от кредитора, по следния начин: - погасени плащания за главница - 2500,00 лв.; - погасена възнаградителна лихва - 22,25 лв.; - такса за предсрочно погасяване - 12,50 лв. /0,5% от сумата на предсрочно погасената главница/; сума за гаранция в размер на 67,35 лв.

Установява вещото лице, че **Действителния размер на ГПР на потребителски кредит в размер на 2500,00 лв., с включени разходи: възнаградителна лихва 23%, еднократно такса за предсрочно погасяване в размер на 12,50 лв., както и възнаграждение за обезпечение на разсрочено плащане в размер на 1925,00 лв. по Договор за гаранция /поръчителство/ към Договор за предоставяне на потребителски кредит 833433/20.12.2019 г. е в размер на 318,7137 %.**

От направените плащания от ищеца на 27.12.2019 г. — дата преди първата падежна дата, в размер на 2602,10 лв. за погасяване на потребителски кредит с размер на главницата 2500 лв., при 23% лихва, еднократна такса за предсрочно погасяване в размер на 12,50 лв. и възнаграждение за обезпечение на разсрочено плащане в общ размер 1925,00 лв. по Договор за гаранция /поръчителство/ към Договор за предоставяне на потребителски кредит 833433/20.12.2019 г. с ГПР 318,7137, следва да бъдат разпределени по следния начин: - за погасяване на целия размер главница - 2500,00 лв.; - за погасяване на възнаградителна лихва за периода от дата на усвояване на кредита 20.12.2019 г. до дата на плащане на вноската 27.12.2019 г., пропорционалната част от първа вноска за лихвено плащане - 22,25 лв.; - такса за предсрочно погасяване - 12,50 лв. /0,5% от сумата на предсрочно погасената главница/; - сума за гаранция за периода от 20.12.2019 г. до 27.12.2019 г. в размер на 67,35 лв., представляваща пропорционална част от първата вноска за гаранция.

Ценена съобразно разпоредбата на чл. 202 ГПК съдът изцяло дава вяра на съдебно-счетоводната експертиза, доколкото с нея е даден обоснован отговор на всички поставени по делото въпроси.

По делото е изслушано и прието и заключение на съдебно-техническа експертиза, което съдът също кредитира с доверие като компетентно и обосновано. Вещото лице е установило, че потребителят е подписал от разстояние чрез попълване на формата на интернет страницата www.ferratum.bg, чрез следване стъпките в страницата и чрез мобилен телефон. Според вещото лице ответникът има регистриран профил в системата на дружеството и е предоставил личните си данни — имена, ЕГН, лична карта, адрес, телефон и и-мейл.

Всички останали приложени от страните писмени доказателствени средства съдържат информация относно факти и обстоятелства, които са ирелевантни за конкретния спор, поради което са неотносими и съда няма да ги обсъжда при формиране на правните изводи относно основателността на исковите претенции.

От правна страна, по допустимостта и основателността на предявените искове, съдът намира следното:

При така наведеното в обстоятелствената част и петитум на иска, въведени са няколко предмета на делото, при обективно евентуално съединяване на искове - по първия иск е правото да се иска прогласяване на нищожност на договор за кредит поради противоречие със закона, която правна квалификация е чл. 26, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД, във връзка с чл. 22 от ЗПК във вр. с чл. 11, ал.1, т. 10 от ЗПК; по втория иск е спорното материално право да се иска връщане на вземане от трето лице, което го е получило при липса на основание, поради нищожност на договор за кредит поради неравноправни клаузи, която правна квалификация е чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД.

Предявените искове са допустими. Ищецът има правен интерес от предявяването им, тъй като ответника оспорва претенцията му, което обуславя спорност на вземането, няма постигната спогодба между страните, не са налице процесуални пречки за разглеждане спора по същество.

По иска за недействителност на чл. 5 от договор за кредит, съдът намира следното:

За да е налице нищожност на която и да е договорна клауза тя трябва да има толкова съществени пороци, че да ѝ пречат да породи правното си действие още към момента на сключването на договора.

Една от предпоставките за предявяване на възражение с правно основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗД е наличието на правен интерес, който според съда за ищеца е налице, тъй като между страните съществува спор относно действителността на договор за предоставяне на потребителски кредит.

Даже при липса на въведено възражение, съдът е длъжен да констатира и отстрани всяко нарушение на императивни материалноправни норми, които регулират правния спор. В правовата държава е въведен принципа на законността (чл. 4 от КРБ), като разпоредбата на чл. 5 от ГПК сочи законността като основен принцип на гражданския процес и задължава съда при решаването на делата да осигури точното прилагане на закона. Общественият интерес от осигуряване на точното прилагане на императивните правни норми, които регулират правния спор, преодолява диспозитивното начало в процеса (чл. 6 от ГПК). Съдът следи служебно и при незаявено основание за нищожност на договора, когато: 1. Е нарушена норма, предвидена в закона в обществен интерес и не се изисква събиране на доказателства; 2. Е относимо до формата (външната страна на представения правопораждащ спорното право документ); 3. Е налице противоречие с добрите нрави (в този смисъл решение № 229/21.01.2013 г. по т. д. № 1050/2011 г. на II т. о. на ВКС; т. 3 от ТР № 1/15.06.2010 г. на ОСТК на ВКС и др.); 4. Е налице неравноправна клауза.

В настоящият случай съдът намира, че процесната клауза - чл. 5 в Договор за предоставяне на потребителски кредит № 833433, сключен между страните по делото, е недействителна на няколко основания.

Съгласно разпоредбата на чл. 22 от ЗПК, във вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК договорът за потребителски кредит е недействителен, ако в същия не е посочен годишен процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя.

При тълкуване обхвата на закрилата, предоставяна от закона с разпоредбата на чл. 22 от ЗПК, във вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК следва да се съобрази и разпоредбата на § 2 от ДР на ЗПК, съгласно която този закон въвежда разпоредбите на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета. От изложеното следва, че при съмнение в действителния смисъл на законовите разпоредби същите следва да бъдат тълкувани с оглед постигане целите на цитираната Директива 2008/48/ЕО.

Съгласно съображение 19 от Директивата, за да се даде възможност на потребителите да взимат своите решения при пълно знание за фактите, те следва да получават адекватна информация относно условията и стойността на кредита и относно техните задължения, преди да бъде сключен договорът за кредит, която те могат да вземат със себе си и да обмислят. С оглед осигуряване на възможно най-пълна прозрачност и сравнимост на

предложенията за сключване на договор, тази информация следва да включва по-специално годишния процент на разходите, приложим за кредита и определян по еднакъв начин навсякъде в Общността.

В съображение 24 от същата директива пък е посочено, че е необходимо на потребителя да се предостави изчерпателна информация, преди да сключи договора за кредит, независимо от това, дали в маркетинга на кредита участва кредитен посредник, или не. Според съображение 31 от Директивата, за да се даде възможност на потребителя да познава своите права и задължения по договор за кредит, този договор следва да съдържа цялата необходима информация по ясен и кратък начин.

С оглед горесцитираните цели на Директивата следва да се приеме, че нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, водещо до недействителност по смисъла на чл. 22 от ЗПК ще е налице не само, когато в договора изобщо не е посочен ГПР, но и когато формално е налице такова посочване, но това е направено по начин, който не е достатъчно пълен, точен и ясен и не позволява на потребителя да разбере реалното значение на посочените цифрови величини, както и когато формално е налице такова посочване, но посочения в Договора размер на ГПР не съответства на действително прилагания между страните. И в трите хипотези е налице еднотипно нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, доколкото потребителят се явява реално лишен от информация за действителния размер на приложимия ГПР, което право Директивата и ЗПК му признават и гарантират.

В конкретния случай не е посочен начина на определяне на ГПР, но е налице и спор дали посоченият в договора годишен процент на разходите в размер на 49.11 % отговаря на действително приложимия между страните ГПР.

Съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в това число тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. В чл. 19, ал. 3 от ЗПК е посочено, че при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите: които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит; различни от покупната цена на стоката или услугата, които потребителят дължи при покупка на стока или предоставяне на услуга, независимо дали плащането се извършва в брой или чрез кредит; за поддържане на сметка във връзка с договора за потребителски кредит, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ извършването на плащания, свързани с усвояването или погасяването на кредита, както и други разходи, свързани с извършването на плащанията, ако откриването на сметката не е задължително и разходите, свързани със сметката, са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя.

В конкретния случай се установи от заключението на вещото лице по назначената експертиза, че при посочване на ГПР в размер на 49.11 % в договора, не са **включени разходите**, извършени от Кредитополучателя представляващи възнаграждения за

поръчителство по договора за гаранция сключен с поръчителя „Фератум Банк“. При включване на тези разходи, то ГПР е в размер на 318,7137 %.

Съгласно чл. 21, ал. 2 от ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит с фиксиран лихвен процент, която определя обезщетение за кредитора, по-голямо от посоченото в чл. 32, ал. 4 е нищожна.

Възнаграждението в полза на поръчителя-гарант е разход, свързан с предмета на договора за паричен заем, доколкото касае обезпечение на вземанията по договора.

Съдът намира, че клаузата, въз основа на която е сключен процесният договор за предоставяне на гаранция е неравнопавна, защото изискването за предоставяне на обезпечение, чрез поръчителство на одобрено от заемодателя дружество – поръчител, което предоставя гаранционни сделки, което с оглед установените данни за свързаност с кредитополучателя и обстоятелствата около избора на поръчителя в деня на сключване на договора за кредит, включване на възнаграждението в погасителния план по договора за кредит и събиране на сумата от заемодателя (едноличен собственик на капитала на дружеството – поръчител) води до единствен извод, че с предвиждане на избор за сключване на възмездно поръчителство с одобрено от заемодателя дружество – поръчител - не се цели обезпечаване на договора, а оскъпяване на кредита с кумулиране на скрито възнаграждение под формата на възнаграждение за поръчител, свързан с кредитора.

Горното съставлява и неравнопавно третиране на потребителите с оглед изпълнение на задължението по договора за заем в полза на тези, които са посочили, че ще обезпечат вземането с поръчителство на юридическо лице – поръчител, което освен това и следва да е одобрено от кредитодателя. Анализът на клаузите относно обезпечението на кредита не подкрепят извод за доброволност при избора на обезпечение, а от формулировката им става ясно, че потребителят, за да не заплаща разходи за неизпълнение на задължения по договора, следва да сключи договор за предоставяне на гаранция с посочено от кредитора юридическо лице - поръчител. Гореизложеното води и до извода, че в конкретния случай договорът за предоставяне на гаранция има за цел да обезщети кредитора за вредите от възможна фактическа неплатежоспособност на длъжника, което влиза в противоречие с предвиденото в чл. 16 ЗПК изискване към доставчика на финансова услуга да оцени сам платежоспособността на потребителя и да предложи цена за ползването на заетите средства, съответна на получените гаранции.

Въпреки, че всеки един от представените договори – този за паричен заем и този за предоставяне на гаранция, формално представляват самостоятелни договори, двата договора следва да се разглеждат като едно цяло. Тази обвързаност се установява от уговорката за неустойки от неизпълнение на договора, при възможност за сключване на договора за поръчителство в тридневен срок от сключване на договора за паричен заем, сключване на договор за гаранция на кредитополучателя с одобрено от кредитодателя юридическо лице-поръчител, сключването на договора за поръчителство в същия ден, в който е сключен договорът за кредит, както и с изричната уговорка за приоритетно изплащане на

възнаграждението по поръчителството пред това по основното задължение по кредита, изрично посочено в чл. 3, ал. 3 от Договор за предоставяне на гаранция.

С оглед изложеното съдът намира, че разходът за възнаграждение на поръчителя за обезпечаване вземанията на „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406 по процесния договор за потребителски кредит, отговаря на поставените от ЗПК изисквания, за да се включи в общия разход по кредита.

С оглед констатацията, че ако възнаграждението по договор за поръчителство се включи при изчисление на ГПР, то стойността нараства на над 50 %, то така уговореното възнаграждение има значението на скрита възнаградителна лихва, която не е включена в оскъпяването на ползваната сума и която води до нарушение на императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК, а това от своя страна обуславя нищожност на уговорката за плащане на това възнаграждение (арг. чл. 19, ал. 5 ЗПК) и липса на основание за дължимост на това вземане. Поради изложеното съдът намира, че разходът за възнаграждение на гаранта за обезпечаване вземанията на „Фератум България“ ЕООД, ЕИК 200599406 по процесния договор за потребителски заем, отговаря на поставените от ЗПК изисквания, за да се включи в общия разход по кредита. Това възнаграждение представлява разход, който е пряко свързан с договора, известен на кредитора и следва същият да се включи при изчисляване формирането на ГПР. Умишленото невключване цели заобикаляне на чл. 19, ал. 4 ЗПК, което обуславя санкцията не по чл. 19, ал. 5 ЗПК, а по чл. 22, във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, а именно недействителност на целия обезпечен договор, като последиците от недействителността на договора за потребителски кредит рефлектират и по отношение на договора за предоставяне на гаранция, поради естеството на правоотношенията, поради което доводите на ответника в обратен смисъл се явяват неоснователни.

С оглед всичко изложено е налице недействителност на договора за кредит и договора за гаранция.

При извод за недействителност (нищожност) на договора, съобразно чл. 23 от ЗПК потребителят дължи да върне само чистата стойност на кредита. Платеното от ищеца над чистата сума на кредита е платено при начална липса на основание. Следователно на основание чл. 55, ал. 1, предл. 1 от ЗЗД ответникът дължи връщане на това, което ищеца му е престирали при такава начална липса на основание.

Уважаването на предявения иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД предполага ищеца да докаже при условията на пълно и главно доказване сключването на договор за кредит, наличието на основания за нищожност, плащане на процесната сума. В тежест на ответника е да докаже, че процесната сума е платена на годно правно основание.

С оглед приетото по делото за безспорно, че ищеца е заплатил възнаграждението по договора за гаранция, който с оглед изхода от обуславящото възражение по-горе е нищожно правно основание, то искът по чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД се явява изцяло основателен. Оттук съдът приема, че ответникът не е доказал наличие на валидно основание за получаване на сумата, а искът се явява изцяло основателен.

В случая според заключението по съдебно-счетоводната експертиза ищеца е заплатил по процесния договор за кредит сумата от 2602,10 лева, като по договора за гаанция е сумата от 67,35 лв., каквато е претенцията на ищеца, поради което искът следва да се уважи в размера, в който е предявен.

На основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв на процесуалния представител на ищеца – адв. Д. М. М., следва да се определи възнаграждение за осъществената правна услуга. Съобразявайки, че делото не се отличава с фактическата сложност, а с по-висока от обичайната правна сложност, съобразявайки извършените процесуални действия от процесуалния представител – изготвяне на искова молба и писмено становище по делото, без явяване на същото, съдът намира, че следва да се заплати възнаграждение в размер на 300 лв. с ДДС за всеки иск. Това е така, тъй като при присъждането на възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ и съдействие в полза на адвокат, регистриран по ЗДДС, определеното възнаграждение следва да включва ДДС.

По изложените съображения и на основание чл. 235 ГПК, районният съд

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА за нищожна, поради противоречие със закона, клаузата на чл. 5 в Договор за предоставяне на потребителски кредит № **833433**, сключен между Н. И. Б. с ЕГН: ***** и „ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, с ЕИК: 200599406, предвиждаща заплащане на възнаграждение за предоставяне на обезпечение - поръчителство от "Ferratum Bank" в полза на ответника.

ОСЪЖДА "ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ" ЕООД, ЕИК: 200599406 да заплати на Н. И. Б. с ЕГН: *****, сумата в размер на 67,35 лева, представляваща недължимо платена, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба – 15.12.2023 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА "ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ" ЕООД, ЕИК: 200599406 да заплати на Н. И. Б. с ЕГН: *****, **сумата в размер на** на 100.00 лв., представляваща държавна такса по исковете.

ОСЪЖДА "ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ" ЕООД, ЕИК: 200599406 , да заплати на адвокат Д. М. М., сумата в размер на 300.00 (триста лева) лв. с ДДС, представляваща разноски за адвокат по установителния иск – на основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв..

ОСЪЖДА "ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ" ЕООД, ЕИК: 200599406 , да заплати на адвокат Д. М. М., сумата в размер на 300.00 (триста лева) лв. с ДДС, представляваща разноски за адвокат по осъдителния иск – на основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. чл. 36, ал. 2 ЗАДв..

ОСЪЖДА "ФЕРАТУМ БЪЛГАРИЯ" ЕООД, ЕИК: 200599406 , да заплати на Н. И. Б. с ЕГН: *****, сумата в размер на 450.00 (четиристотин и петдесет лева) лв., представляваща разноски за вещо лице.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Благоевград в двуседмичен

срок от съобщаването на страните.

Съдия при Районен съд – Благоевград: _____